

Seat No. : _____

AF-134

April-2016

B.A., Sem.-VI

CC-315 : Economics
(EA : Economics Essays – II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા નિબંધોના ગુણ સરખા છે.

1. નીચેનામાંથી ગમે તે બે પર નિબંધ લખો :

(A) ભારતમાં બાળમજૂરી

(B) ભારતમાં કાર્ગુ નાણુ

(C) ભારતમાં એકમલક્ષી ધિરાણ અને સૂક્ષ્મ વીમો

(D) સામાજિક સલામતી (ખ્યાલ, રીતો અને પ્રશ્નો ભારતમાં)

Seat No. : _____

AF-134

April-2016

B.A., Sem.-VI

CC-315 : Economics

(EA : Economics Essays – II)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All essays carry equal marks.

1. Write any **two** essays from the following :

(A) Child Labour in India.

(B) Black Money in India.

(C) Micro Credit and Micro Insurance in India.

(D) Social Security (concept, practice and issues in India).

AF-134

April-2016

B.A., Sem.-VI**CC-315 : Economics****(EB : Econometrics)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

- અર્થમિતિશાસ્ત્રનો અર્થ આપો તથા તેનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો.
 - 26 ટાયરોના એક સેમ્પલનું સરેરાશ આયુષ્ય 60 મહિના જોવા મળ્યું જેનું પ્રમાણિત વિચલન 2 મહિના છે. શું આ સેમ્પલ ને 62 મહિનાના સરેરાશવાળી સમષ્ટિમાંથી લીધેલ છે એમ કહી શકાય ? 95% વિશ્વાસની કક્ષાએ પરીક્ષણ કરો. ($t_{0.05} = 2.060$)

અથવા

- 'F' પરીક્ષણ પર નોંધ લખો.
- કોઈ ટેલીવિઝન વેચનાર કંપનીનો દાવો છે કે તેઓ દર મહિને 20 TV વેચે છે. કોઈ એક વર્ષની માહિતી નીચે મુજબ મળેલ છે. સમગ્ર વર્ષ દરમિયાન 240 TV વેચાયેલ છે. 95% વિશ્વાસની કક્ષાએ પરીક્ષણ કરો કે કંપનીનો દાવો સાચો છે કે નહિ ($\chi_{0.05}^2 = 19.675$)

માસ	Jan.	Feb.	March	April	May	June	July	Aug.	Sep.	Oct.	Nov.	Dec.
વેચાણ	18	15	18	18	25	20	19	22	20	25	20	20

- યદૃચ્છ શેષપદ 'e' તથા નિર્ણાયક સહસંબંધાંક 'r²' પર નોંધ લખો.

અથવા

નીચેની માહિતી માટે નિયતસંબંધ $y = \hat{b}_0 + \hat{b}_1 x_i + e_i$ અને 'r²' શોધો તથા \hat{b}_0 અને \hat{b}_1 નો પ્રમાણિત દોષ મેળવો :

x	36	80	50	58	72	60
y	35	65	60	39	48	44

- બહુચલીય સમરેખતા પર નોંધ લખો.

અથવા

શ્રેણીગત સહસંબંધ પર નોંધ લખો.

4. યુગપત્ સમીકરણ મોડલ પર નોંધ લખો.

અથવા

મોડલના અભિજ્ઞાન પર નોંધ લખો.

5. નીચેના પ્રશ્નો માટે સાચો વિકલ્પ શોધો :

(1) અર્થમિતિશાસ્ત્ર _____ માટેનો અભ્યાસ છે.

- (a) પ્રયોગમૂલક અવલોકન (b) આગણન
(c) પરિકલ્પના પરીક્ષણ (d) ઉપરના બધા વિશે

(2) $D = a - bp$ અને $S = c + dp$ કયા મોડેલમાં સારી રીતે વપરાય છે ?

- (a) અર્થમિતિશાસ્ત્રના મોડેલમાં (b) આંકડાશાસ્ત્રના મોડેલમાં
(c) અર્થશાસ્ત્રના મોડેલમાં (d) ગાણિતિક મોડેલમાં

(3) અંતરાલ આગણન એટલે

- (a) વિશ્વાસની કક્ષા
(b) પ્રાયલનાં મૂલ્યનો એવો ગાળો જેમાં પ્રાયલનું સાચું મૂલ્ય સમાયેલું હોય.
(c) (a) તથા (b) બંને સાચા છે.
(d) (a) તથા (b) બંને ખોટા છે.

(4) કાર્યક્ષમ કે વધુ દક્ષતાવાળું આગણક એટલે,

- (a) વધું વિચરણ ધરાવતું આગણક (b) ઓછું વિચરણ ધરાવતું આગણક
(c) સુરેખ આગણક (d) અનભિનત આગણક

(5) આગણક સુસંગત હોવો એટલે કે,

- (a) આગણકનું મૂલ્ય હમેશા એક જ હોવું
(b) આગણકનું વિચરણ શૂન્ય હોવું.
(c) નિદર્શની સંખ્યા વધતી જાય તેમ તેમ આગણકનું મૂલ્ય પ્રાયલની સાચી કિંમત સાથે બરાબર થાય.
(d) ઉપરના બધાં જવાબો સાચા છે.

(6) X_i તથા Y_i ની કિંમતો ઉપર મુજબ આપી હોય, તો r^2 નું મૂલ્ય લગભગ _____ થાય.

X_i	10	20	30	40	50	60	70
Y_i	700	600	500	400	300	200	100

- (a) - 1ની નજીક (b) + 1ની નજીક
(c) ચોક્કસ - 1 (d) ચોક્કસ 0

- (7) ન્યૂનતમ વર્ગ પદ્ધતિ દ્વારા મેળવેલ નિયત સંબંધ રેખા ચલના _____ ના મૂલ્યથી પસાર થાય છે.
- (a) મધ્યક
(b) પ્રમાણિત વિચલન
(c) મધ્યસ્થ
- (8) ન્યૂનતમ વર્ગ પદ્ધતિ દ્વારા મળેલ પ્રાયલોના અંદાજિત મૂલ્યોના પ્રમાણિત દોષનો ઉપયોગ નિયત સંબંધ રેખાના _____ માટે થાય છે.
- (a) વિષમતા જાણવા
(b) સારા અન્વાયોજનનું પ્રમાણ જાણવા
(c) અભિનતતા જાણવા
(d) ઉપરના બધાં ખોટા છે
- (9) ન્યૂનતમ વર્ગ પદ્ધતિથી મેળવેલ $Y = \alpha + \beta X_i + u_i$ માં Y નું મૂલ્ય _____ છે.
- (a) મોડેલની અંદર નિર્ધારિત થાય છે.
(b) મોડેલની બહારથી નિર્ધારિત થાય છે.
(c) ક્યારેય નિર્ધારિત થતું નથી.
- (10) $E(V^2) = \left(\frac{n}{n-1}\right) \sigma^2$. આ,
- (a) સાચું છે.
(b) ખોટું છે.
- (11) $E(\bar{X})$ એ μ નું અનભિનત આગણક છે. આ વિધાન, (\bar{X} = નિદર્શનો મધ્યક, μ = સમષ્ટિનો મધ્યક
- (a) સાચું છે.
(b) ખોટું છે.
- (12) $E(S^2) = \left(\frac{n-1}{n}\right) \left(\frac{n}{n-1}\right)$. આ,
- (a) સાચું છે.
(b) ખોટું છે.
- (13) $S^2 = \frac{\sum(X_i - \bar{X})^2}{n}$. આ ફોર્મ્યુલા,
- (a) સાચી છે.
(b) ખોટી છે.
- (14) નિદર્શના મધ્યસ્થનું વિચરણ નિદર્શના મધ્યકના વિચરણ કરતાં ઓછું હોય છે. આ વિધાન,
- (a) સાચું છે.
(b) ખોટું છે.

AF-134

April-2016

B.A., Sem.-VI

CC-315 : Economics

(EB : Econometrics)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All questions carry equal marks.

1. (a) Write a note on meaning, nature and scope of econometrics.
- (b) A sample of 26 tyres show an average life of 60 months with a standard deviation of 2 months. Can this sample be considered to be a sample from a population with mean life of tyres of 62 months ? Test at 95% level of confidence. ($t_{0.05} = 2.060$)

OR

- (a) Write a note on 'F' test.
- (b) A company selling televisions claims that it sells 20 TV sets every month. Observation of a particular month gives the following sales data. Find at 95% confidence level the company's claim. Total television sets sold in the survey year were 240. ($\chi_{0.05}^2 = 19.675$)

Month	Jan.	Feb.	March	April	May	June	July	Aug.	Sep.	Oct.	Nov.	Dec.
Sale	18	15	18	18	25	20	19	22	20	25	20	20

OR

2. Write a note on random error term 'e' and coefficient of determination 'r²'.

OR

For the following data obtain line of regression $y = \hat{b}_0 + \hat{b}_1 x_i + e_i$ and find out 'r²', and standard error of \hat{b}_0 and \hat{b}_1 .

x	36	80	50	58	72	60
y	35	65	60	39	48	44

3. Write a note on multicollinearity.

OR

Write a note on autocorrelation.

4. Write a note on simultaneous equations model.

OR

Write a note on identification of a model.

5. Choose correct option for the following :

(1) Econometrics is the study of _____.

- (a) empirical observations (b) estimation
(c) hypothesis testing (d) All of the above

(2) $D = a - bp$ and $S = c + dp$ can be call the best constituents of which type of model ?

- (a) Econometric (b) Statistical
(c) Economic (d) Mathematical

(3) Interval estimates mean

- (a) confidence levels
(b) range of values between which the true parameter lies
(c) both (a) and (b)
(d) neither (a) nor (b)

(4) A more efficient estimator means

- (a) estimator with larger variance
(b) estimator with smaller variance
(c) linear estimator
(d) unbiased estimator

(5) Consistent estimator means that the estimator

- (a) must give the same value each time
(b) must have zero variance
(c) should approach the true value of the parameter as the sample size gets larger
(d) All of the above

(6) If X_i and Y_i are given as below, what is the probable value of r^2 ?

X_i	10	20	30	40	50	60	70
Y_i	700	600	500	400	300	200	100

- (a) Close to -1 (b) Close to $+1$
(c) Exactly -1 (d) Exactly 0

- (7) The regression line obtained by the OLS method passes through _____ of the observation.
- mean
 - standard deviation
 - median
- (8) The standard errors of estimates of parameters obtained by OLS method are often used as measures of _____ for the trend regression line.
- dispersion
 - goodness of fit
 - unbiasedness
 - None of the above
- (9) In $Y = \alpha + \beta X_i + u_i$ obtained by OLS model, the value of Y is
- determined inside the model
 - determined outside the model
 - remains undetermined
- (10) $E(V^2) = \left(\frac{n}{n-1}\right) \sigma^2$. This is
- true
 - false
- (11) $E(\bar{X})$ is an unbiased point estimate of μ . (\bar{X} = Sample mean, μ = population mean)
This is
- true
 - false
- (12) $E(S^2) = \left(\frac{n-1}{n}\right) \left(\frac{n}{n-1}\right)$. This is
- true
 - false
- (13) $S^2 = \frac{\Sigma(X_i - \bar{X})^2}{n}$. This formula is
- true
 - false
- (14) Sample median has lesser variance than sample mean. This statement is
- true
 - false

AF-134

April-2016

B.A., Sem.-VI

CC-315 : Economics
(EC : Economics Thoughts)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) બી.આર. આંબેડકરના આર્થિક વિચારોની ચર્ચા કરો. 6
અથવા
ગાંધીવાદી આર્થિક વિચારધારાના મુખ્ય લક્ષણો સમજાવો.
- (b) ટ્રસ્ટીશીપના સિદ્ધાંતના સંદર્ભમાં ગાંધીવાદી આર્થિક વિચારસરણીની ચર્ચા કરો. 4
અથવા
ગાંધીવાદી વિચારના સંદર્ભમાં આર્થિક વિકેન્દ્રીકરણના સિદ્ધાંતની ચર્ચા કરો.
- (c) મહાભારતના શાંતિપર્વની ચર્ચા કરો. 4
અથવા
રામ મનોહર લોહીયાના આર્થિક વિચારોની સમીક્ષા કરો.
2. (a) જે.બી. સેના આર્થિક વિચારોનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. 6
અથવા
એડમ સ્મિથના શ્રમવિભાજનના સિદ્ધાંતની ટીકાત્મક ચર્ચા કરો.
- (b) એડમ સ્મિથના આર્થિક વિકાસનો સિદ્ધાંત ટૂંકમાં સમજાવો. 4
અથવા
પ્લેટોના આર્થિક વિચારોની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.
- (c) રિકાર્ડોના ભાડાના સિદ્ધાંતને ટૂંકમાં સમજાવો. 4
અથવા
માલ્થસના વસ્તીના સિદ્ધાંતની ટીકાત્મક ચર્ચા કરો.
3. (a) કેઈન્સનો રોજગારીનો સિદ્ધાંત સમજાવી, તેની મર્યાદાઓ ચર્ચો. 6
અથવા
મિલ્ટન ફ્રીડમેનના આર્થિક વિચારોની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.

- (b) ગુણકનો નિયમ કેઈન્સના વિચારોને આધારે સ્પષ્ટ કરો. 4
- અથવા**
- નવપ્રશિસ્ત આર્થિક વિચારધારા જણાવો.
- (c) કેઈન્સનો વપરાશનો મનોવૈજ્ઞાનિક નિયમ ટૂંકમાં સમજાવો. 4
- અથવા**
- કેઈન્સનો વ્યાજનો સિદ્ધાંત ટૂંકમાં સમજાવો.
4. (a) કાર્લ માર્ક્સના આર્થિક વિકાસનો સિદ્ધાંત સમજાવો. 6
- અથવા**
- કાર્લ માર્ક્સના અધિશેષ મૂલ્યના ખ્યાલનું મર્યાદાઓ પરીક્ષણ કરો.
- (b) કાર્લ માર્ક્સના શ્રમમૂલ્યના સિદ્ધાંતને ચર્ચો. 4
- અથવા**
- કાર્લ માર્ક્સના શ્રમમૂલ્યના સિદ્ધાંતની મર્યાદાઓ ટૂંકમાં લખો.
- (c) કાર્લ માર્ક્સનો વર્ગવિગ્રહનો સિદ્ધાંત ટૂંકમાં ચર્ચો. 4
- અથવા**
- કાર્લ માર્ક્સનું અર્થશાસ્ત્રમાં યોગદાન ટૂંકમાં જણાવો.
5. (a) ટૂંકમાં જવાબ લખો : 7
- (1) ગાંધીના પુસ્તકનું નામ શું છે ?
- (2) શાંતિપર્વ મહાભારતનું કયું પર્વ છે ?
- (3) અર્થશાસ્ત્રના પિતા કોને ગણવામાં આવે છે ?
- (4) માલ્થસના મત પ્રમાણે વસ્તી કઈ શ્રેણીમાં વધે છે ?
- (5) પ્લેટોના પુસ્તકનું નામ જણાવો.
- (6) ડેવિડ રિકાર્ડોના મત પ્રમાણે 'ભાડા'ની વ્યાખ્યા આપો.
- (7) અધિશેષ મૂલ્ય એટલે શું ?
- (b) જોડકાં જોડો : 7
A	B
(1) સ્વૈરવિહારી નીતિ	(a) કેઈન્સ
(2) વિનિમય મૂલ્ય	(b) બજારનો નિયમ
(3) Essay on population	(c) ડેવિડ રિકાર્ડો
(4) Principle of political economy and taxation	(d) વસ્તુની ખરીદશક્તિ
(5) નફાનો દર	(e) માલ્થસ
(6) સીમાંત વપરાશ વૃત્તિ	(f) $s/c + v$
(7) જે.બી. સે	(g) એડમ સ્મિથ

Seat No. : _____

AF-134

April-2016

B.A., Sem.-VI

**CC-315 : Economics
(EC : Economics Thoughts)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) Explain B.R. Ambedkar's economic thoughts. **6**

OR

Explain the main features of Gandhian economic ideology.

- (b) Explain Trusteeship theory with reference to Gandhi's economic ideology. **4**

OR

Discuss the economic decentralization theory with reference to Gandhi's thoughts.

- (c) Discuss Shanti parva of Mahabharata. **4**

OR

Evaluate Ram Manohar Lohiya's economic thoughts.

2. (a) Critically evaluate J.B. Say's economic thoughts. **6**

OR

Critically evaluate the theory of division of labour explained by Adam Smith.

- (b) Write short note on economic growth theory of Adam Smith. **4**

OR

Write short note on Plato's economic thoughts.

- (c) Write short note on Ricardian theory of rent. **4**

OR

Critically evaluate the Malthus theory of population explosion.

3. (a) Explain the Keynes theory of employment and discuss its limitations. **6**

OR

Write short note on Milton Friedman's economic thoughts.

- (b) Explain the multiplier concept based on Keynes theory. 4
- OR**
- Explain neo classical school's economic ideology.
- (c) Write short note on Keynes psychological law of consumption. 4
- OR**
- Write short note on Keynes interest theory.
4. (a) Explain the Marx theory of economic development. 6
- OR**
- Critically evaluate the surplus value idea of Karl Marx.
- (b) Discuss Marx labour theory of value. 4
- OR**
- Write short note on limitations of Marx labour theory of value.
- (c) Write short note on of Marx theory of class war. 4
- OR**
- Write short note on Marx contribution in economics.
5. (A) Answer in short : 7
- (1) Write down the name of Gandhi's book.
 - (2) Which parv is Shanti parv in Mahabharata ?
 - (3) Who is father of Economics ?
 - (4) How does population increases as per Malthus theory ?
 - (5) Write down the name of Plato's book.
 - (6) What is the definition of rent according to David Ricardo ?
 - (7) What is surplus value ?
- (B) Match the following : 7
A	B
(1) Laissez Faire Policy	(a) Keynes
(2) Exchange value	(b) Law of Market
(3) Essay on population	(c) David Ricardo
(4) Principle of political economy and taxation	(d) Purchasing power of goods
(5) Rate of profit	(e) Malthus
(6) Marginal propensity to consume	(f) $s/c + v$
(7) J.B. Say	(g) Adam Smith
-